

Merikosken päiväkodin toimintasuunnitelma 2023-2024

Oulun kaupungin varhaiskasvatuspalvelut

Arvot

Rohkeus näkyy meillä:

- ❖ Jokainen saa loistaa meillä omana itsenään.
- ❖ Turvallisessa ilmapiirissä tunnistamme ja hyödynnämme jokaisen vahvuuksia, vahvistaen hyvinvointia ja oppimisen iloa.
- ❖ Luomme myönteisen ja luottamuksellisen ilmapiirin, mikä kannustaa avoimeen vuorovaikutukseen koko työyhteisössä sekä lasten että perheiden kanssa, kaikkien näkökulmia kuunnellen ja kunnioittaen.

Reiluus näkyy meillä:

- ❖ Kohtaamme jokaisen ihmisen tasa-arvoisesti, perheiden moninaisuutta ja kulttuurillista taustaa kunnioittaen
- ❖ Huomioimme jokaisen lapsen oikeuden yksilölliseen kohtaamiseen ja tukeen.

Vastuullisuus näkyy meillä:

- ❖ Kannamme yhdessä vastuun siitä, että kaikilla on päiväkodissamme hyvä olla.
- ❖ Sensitiivisen ja läsnä oleva aikuinen huolehtii, että jokaisella lapsella on kavereita ja lapsi kokee tulevansa kuulluksi ja nähdyksi. Näin mahdollistamme lapselle parhaan mahdollisen päivän.
- ❖ Opettelemme yhdessä kestävän elämäntavan valintoja.

Laaja-alainen osaaminen

Lasten kanssa pohtiminen, ihmettely ja oivaltaminen kuuluvat meillä jokaiseen arkipäivään. Lapsen **ajattelun ja oppimisen** taidot kehittyvät monipuolisen toiminnan ja leikin avulla. Lapsen mielenkiinnon kohteita hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu vahvistuvat kun toimimme joustavissa pienryhmissä tutustuen toistemme ja lähiyhteisön kulttuureihin. Käytämme tunnekasvatuksessa esim. Pienin Askelin –ohjelmaa, josta on tutkitusti hyötyä lapsen sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen kehittymiselle.

Itsestä huolehtimista ja arjen taitoja harjoitellaan päivittäin kannustavan aikuisen ohjauksessa. Perushoitotilanteet, kuten pukeutuminen ja hygieniasta huolehtiminen ovat meillä arjen oppimistilanteita.

Monilukutaito on perustaitoa, jota lapsi tarvitsee niin arjessaan kuin yhteiskuntaan osallistumisessa. Lapsille mahdollistetaan ympäristö, jossa he pääsevät harjoittelemaan asioiden nimeämistä, sekä puheen ja viestien tuottamista eri viestintäkanavia hyödyntäen. Monilukutaitoa harjoitellaan lähiympäristöä tutkien, sekä digitaalisia oppimisvälineitä hyödyntäen, esim. tabletit ja interaktiiviset näytöt. Päiväkodissa harjoittelemmekin näitä taitoja ottamalla yhdessä lasten kanssa selvää ympäröivästä maailmasta ja mediasta. Tutkimme ympäristöstä löytyviä vihjeitä ja etsimme niille merkityksiä.

Lapsen oikeutta **osallistua ja vaikuttaa** kunnioitetaan. Lapset ovat aktiivisia toimijoita, jotka osallistuvat päätöksentekoon oman ikätasonsa mukaisesti. Lapset saavat ideoida, äänestää ja tulla kuulluksi omana itsenään ryhmän jäsenenä. Harjoittelemmekin myös yhteisten sääntöjen noudattamista ja sopimuksien tekemistä ryhmissä.

Toimintakulttuuri

Päiväkodissämme jokainen saa toimia ja oppia omana ainutlaatuisena yksilönä ja yhteisön jäsenenä. Moninaisuuden arvostaminen, jokaisen tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu sekä lämpimän vuorovaikutuksen ilmapiiri ovat meille tärkeitä. Luottamus itseen rakentuu arjen kohtaamisten ja vuorovaikutuksen kautta.

Toiminnassamme painottuvat positiivisen pedagogiikan keinot, myönteisen palautteen antaminen ja vahvuuksien esille nostaminen, näiden avulla vahvistamme lapsen itsetuntoa ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Tunnetaitoja harjoittelemme lasten kanssa [Pienin askelin ja Askeleittain](#) tunnekasvatus menetelmien avulla, opettamalla lapsille tunteiden ilmaisua sekä itsesäätely-, empatia-, ongelmanratkaisu- ja oppimistaitoja.

Toimimme joustavissa pienryhmissä, jotka muodostetaan lasten tarpeiden mukaan. Kaikki päivän tilanteet ovat oppimisen kannalta merkittäviä. Sensitiivinen ja läsnäoleva aikuinen on mahdollistamassa jokaisen lapsen ja huoltajan osallisuuden kuuntelemalla ja kohtaamalla heidät päivittäin.

Merikosken päiväkodista lähtee maailmalle lapsia joilla on myönteinen käsitys itsestään oppijana.

Hyvinvointi ja osallisuus

Meidän tärkeimpänä tavoitteena on edistää jokaisen lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Luomme lapsille turvallisen ja kiireettömän ilmapiirin, selkeällä ja suunnitelmallisella päiväjärjestyksellä sekä pienryhmäpedagogiikalla. Vahvistamme lapsen käsitystä omasta itsestään ja vahvuuksistaan, huomaamalla hyvän lapsessa ja sanoittamalla sen ääneen. Mahdollistamme lapselle onnistumisen kokemuksia, hyväksytyksi ja kuulluksi tulemisen tunteen sensitiivisen aikuisen läsnäololla. Puutemme kiusaamiseen ja käymme tilanteet läpi lasten kanssa, otamme tarvittaessa myös huoltajat mukaan keskusteluun. Lapset saavat liikkua monipuolisesti päivittäin sekä sisällä että ulkona. Annamme lapsille mahdollisuuden rauhoittumiseen ja lepoon päivän aikana sekä tarjoamme monipuolista ja terveellistä ravintoa.

Päiväkodissämme on käytössä hyvinvointipäiväkoti-toimintamalli, jonka avulla toteutamme Oulun kaupungin tavoitetta hyvinvoivasta kasvuyhteisöstä. Hyvinvointipäiväkoti –toimintamallin tavoitteena on löytää päiväkotimme konkreettisia asioita ja käytänteitä, joilla tuemme lapsen hyvinvointia ja osallisuutta.

Hyvinvointi ja osallisuus

Osallisuus on sitä, että tulee kuulluksi itseä koskeissa asioissa ja saa myös kokemuksen aidosta vaikuttamisesta. Tätä kokemusta välitämme lapselle olemalla kiinnostuneita ja avoimia lasten mielipiteille ja aloitteille. Lasten tärkeät ajatukset ja toiveet ovat aina yhteisen keskustelun ja pohtimisen arvoisia. Lapsen osallisuuden kokemuksessa avainasemassa on sensitiivinen ja läsnäoleva aikuinen. Käytämme vuorovaikutuksen tukena esimerkiksi kuvia ja tukiviittomia, jotta jokainen lapsi tulee ymmärretyksi ja saa oman äänensä kuuluville. Meillä lapsi osallistuu toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin, yhdessä aikuisen kanssa.

Leikki on aikuiselle portti lapsen osallisuuden tukemiseen. Leikkiä havainnoimalla ja osallistumalla lasten leikkiin, pääsemme lähelle yksittäisen lapsen ajatuksia. Tällä tavoin pystymme mahdollistamaan osallisuuden toteutumista. Leikeissä mukana olemalla vahvistamme lasten leikki- ja kaveritaitoja, mikä tukee suoraan lapsen osallisuutta.

Huoltajien osallisuutta vahvistamme päivittäisten keskustelujen ja hyvinvointipäiväkoti -toimintamallin kautta sekä säännöllisesti pidettävillä aamukahveilla, joissa huoltajilla on mahdollisuus tutustua toisiinsa.

Liikkuminen

Liikumme lasten kanssa monipuolisesti, eri vuodenaajat huomioon ottaen. Oppimisympäristömme on liikkumiseen innostava ja kannustava. Päiväkotimme liikuntavälineistö on monipuolista ja jokaisessa ryhmässä lasten saatavilla, omaehtoisessa käytössä.

Toteutamme toiminnassamme varhaiskasvatuksen liikunnansuosituksia – vähintään kolme tuntia liikkumista päivittäin. Yhdessä huoltajien kanssa luomme pohjaa lapsen liikunnalliselle ja terveelliselle elämäntavalle. Mahdollistamme lapsilähtöisen päivittäisen liikkumisen aktiivisen aikuisen seurassa ulkoillen, retkeillen sekä sisätiloissa liikkuen.

Jokaisessa päiväkotimme ryhmässä on käytössä liikunnan vuosikello, joka tukee motoristen taitojen harjoittelua ja eri liikuntamuotoihin tutustumista tavoitteellisesti. Oulun kaupungin *Puoli päivää pihalla* -tavoitetta toteutamme päivittäisen ulkoilun lisäksi siirtämällä toimintaa ulos, esimerkiksi lauluhetkiä päiväkodin pihalla tai eskarimatikkaa lähimetsässä.

Ulkoillessa toteutamme pedagogista toimintaa yhteisöllisesti, ryhmäraajat ylittäen. Jalkapallokentälle ovat kaikki tervetulleita, isommat lapset pieniä ohjaten ja aikuinen turvaamassa kaikille onnistuneen liikuntaelämyksen. Hyödynnämme ulkoliikuntaan päiväkodin lähellä olevaa urheilukenttää ja leikkipuistoja.

Kestävä tulevaisuus

Mahdollistamme lapsen luontosuhteen syntymisen jo pienestä pitäen tutustumalla yhdessä lasten kanssa monipuoliseen lähiympäristöömme. Kestävän tulevaisuuden teemoja lähestytään ikätaso huomioiden. Kestävien tekojen avulla lasta ohjataan kunnioittamaan luontoa, sen kasveja ja eläimiä, sekä toisia ihmisiä. Aikuisella on aktiivinen rooli kestävään elämäntapaan oppimisessa – aikuinen toimii lapselle mallina.

Olemme mukana kansainvälisessä kestävän kehityksen [Vihreä lippu](#) -ohjelmassa. Toimintakauden 2023-2024 painopistealueena meidän päiväkodissämme on jätteiden vähentäminen. Vihreä lippu -toimintamallin avulla lapset oppivat kestävän tulevaisuuden tiedot ja taidot konkreettisten tekojen kautta. Lapset kehittävät yhdessä aikuisten kanssa toimintayksikköme arkea kestävämmäksi tema kerrallaan.

Kulttuuri

Päiväkotimme kulttuurinen moninaisuus nähdään voimavarana. Arvostamme ja hyödynnämme moninaista kulttuuriperintöä sekä yhteisön ja ympäristön kulttuurillista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta. Tämä edellyttää henkilöstöltä tietoa kulttuureista ja katsomuksista sekä taitoa nähdä ja ymmärtää asioita monesta näkökulmasta. Perheiden kanssa yhteistyössä tutustumme lasten kotimaihin, -kieliin ja -kulttuureihin rikastuttaen näkemyksiämme maailman kulttuureista. Perinteisiin suomalaisiin vuodenvuorokiertoon liittyviin juhliin tutustumme ja juhlimme niitä kaikkia perheitä kunnioittaen.

Tutustumme paikalliseen kulttuuriin, historiaan ja perinteisiin. Teemme yhteistyötä Alaköökin kanssa. Retkeilemme esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaan museossa, jossa tutustumme Oulun historiaan. Teemme tiivistä yhteistyötä kirjaston kanssa. Kulttuurikumminamme toimii Oulun Taidemuseo.

Kielitietoisessa varhaiskasvatuksessa tiedostetaan, että kielet ovat läsnä jatkuvasti ja kaikkialla. Henkilöstö ymmärtää kielen keskeisen merkityksen lasten kehityksessä ja oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä identiteetin rakentumisessa ja yhteiskuntaan kuulumisessa. Monikielisyyden näkyväksi tekeminen tukee lasten kehitystä kulttuurisesti moninaisessa maailmassa. Henkilöstö tiedostaa, että he ovat lapsille kielellisiä malleja ja kiinnittävät huomiota omaan tapaansa käyttää kieltä. Henkilöstö rohkaisee lapsia käyttämään kieltä moninaisesti. Lasten kielelliset lähtökohdat huomioidaan, ja heille annetaan aikaa ja mahdollisuuksia vaihteleviin kielenkäytön tilanteisiin.

Mahdollistamme lapsille tilat ja välineet monipuoliseen kulttuuri-ilmaisuun. Esimerkiksi roolivaatteet, soittimet, kirjat, taiteilun välineet ja käsinuket ovat lasten saatavilla. Lasten tuottamaa taidetta tuodaan esille videoiden, äänittäen ja valokuvaten.

Digitaalisuus

Digitaalisuus läpäisee toimintakulttuurissamme kaikkia oppimisen alueita. Lasten käytössä on tabletteja ja interaktiivisia näyttöjä. Käytämme laitteita luovasti arjessa ja ohjatussa toiminnassa. Hauska jumppahetki löytyy QR-koodin takaa, pelien kautta opimme kirjaimia, retkelle suunnistamme karttasovelluksen kanssa ja lapsia mietittyäviin kysymyksiin etsimme tietoa internetistä.

Pienempien lasten kanssa laitteisiin tutustuminen alkaa digileluilla leikkien. Digilaitteet mahdollistavat tiedon hakemista, tutkimista ja näkökulmien avartamista. Digilaitteita käytetään osana oppimista ja pedagogista dokumentointia: lapset dokumentoivat oppimista, kokemuksia ja projekteja esimerkiksi kuvaa, ääntä ja videoita hyödyntäen. Tuotoksien äärelle on mielekästä palata pitkienkin aikojen päästä.

Digilaitteiden parissa oppiminen on vastavuoroista. Lasten kanssa yhdessä opettelemme laitteiden käyttöä ja aikuinen turvaa niiden turvallisen ja vastuullisen käytön. Huolehdimme, että ruutu-aika pysyy lasten varhaiskasvatuspäivän aikana kohtuullisena. Opimme yhdessä kunnioittamaan yhteistä omaisuutta, jotta laitteet pysyvät ehjinä ja käyttökelpoisina. Yhteisössämme kannustetaan ja opetetaan toinen toisillemme digilaitteiden monipuolista käyttöä. Digimentori on tukenamme ja rikastuttamassa laitteiden pedagogista käyttöä.

Kansainvälisyys

Kansainvälisyys on luonteva osa päiväkotimme elämää, perheiden moninaisuuden vuoksi. Perheiden kotoutumisen tukeminen ja lämmin kohtaaminen eri kulttuurien ja katsomusten välillä on meidän päiväkotimme arkea. Pidämme tärkeänä, että pystymme mahdollistamaan yhteistyön perheiden kanssa heidän omalla äidinkielellään, tähän käytämme apuna tulkkisovellus Tulka:a, lisäksi käytämme monipuolisesti kuvia kommunikoinnin tukena.

Päiväkodissamme käy säännöllisesti suomi toisena kielenä- sekä oman äidinkielen opettaja tukemassa lasten kielen oppimista. Keskustelemme lasten kanssa kielitaidon tärkeydestä ja tuemme lasten innostusta myös vieraiden kielten oppimista kohtaan.

Lapsiryhmien toiminnassa huomioidaan kansainvälisyys luontevana osana lapsiryhmän arkea. Lähtökohtamme on lähteä tutustumaan maailman eri kulttuureihin niistä kulttuureista käsin, joita ryhmissämme on edustettuina. Oppimisympäristössä näkyvät päiväkodissamme olevat kielet ja kulttuurit, esimerkiksi seinillä olevien erikielisten tervehdyksien ja eri maiden lippujen kautta.

Kasvun ja oppimisen tuki

Meillä jokainen lapsi saa tarvitsemansa yksilöllisen tuen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen inklusiivisesti osana varhaiskasvatuspäivää. Havainnoimme lapsia olemalla läsnä lasten leikeissä ja muissa varhaiskasvatuspäivän arjen tilanteissa. Tukikeinojen suunnittelussa huomioimme lapsen vahvuudet ja mielenkiinnonkohteet. Pidämme tärkeänä, että jokainen lapsi oppii päiväkodissamme tiedostamaan, mitkä ovat juuri hänen ainutlaatuiset taitonsa ja vahvuutensa. Näin lapsi saa hyvän pohjan terveen itsetunnon kehittymiselle, mitä pidämme yhtenä tärkeimmistä tavoitteista vastatessamme lapsen tuen tarpeisiin.

Huomioimme erilaiset tuen tarpeet kaikessa toiminnassamme kokopäiväpedagogiikan mukaisesti selkeän struktuurin ja joustavan pienryhmätoiminnan avulla. Muokkaamme oppimisympäristöä säännöllisesti vastaamaan lasten tarpeita ja mielenkiinnonkohteita, ja huomioimme riittävän kuvatuen myös ryhmätiloissa. Käytämme monipuolisesti erilaisia kuvia, esineitä ja tukiviittomia kommunikoinnin tukena. Ennakoimme siirtymätilanteet ja muut päivän tapahtumat selkeästi lapsille, jotta päiväkotipäivä olisi lapselle mahdollisimman rauhallinen ja sujuva. Tärkeimpänä tukikeinona pidämme aitoa ja lämmintä vuorovaikutusta aikuisen ja lapsen välillä.

Tarjoamme tukea kolmitasoisien tuen mallin mukaisesti, johon kuuluvat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee kaikissa päiväkotimme ryhmissä säännöllisesti ja on keskeisessä roolissa silloin, kun mietimme lapselle sopivaa tuen tasoa sekä tukikeinoja. Päiväkotimme varhaiskasvatuksen opettajat sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja toteuttavat yhteisopettajuutta lapsen yksilöllistä tukea suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Leikki

Meidän keskeinen toimintatapamme on leikki - lapsi oppii leikkien! Aikuiset ovat lasten saatavilla ja aktiivisesti mukana toiminnassa ja leikeissä – näin syntyy yhdessä tekemisen ja leikin ilo. Leikki edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvua, hyvinvointia, kehitystä ja oppimista sekä tukee lasten vuorovaikutustaitoja ja ystävyyssuhteita. Leikin avulla lapsi opettelee itselleen elämässä tarvittavia tärkeitä taitoja.

Yhteisössämme arvostamme leikin merkitystä antamalla leikille aikaa ja aikuisen läsnäoloa – meillä leikki saa näkyä ja kuulua. Tartumme lasten leikkialoitteisiin innostuen itse leikkimään ja kehittämään uusia leikkejä. Yhdessä lasten kanssa kasvattaja rakentaa leikille jatkuvuutta ja rikastuttaa leikkiä sekä näkee leikissä oppimiselle otolliset tilanteet. Leikin kautta lapset voivat ilmaista itseään ja kokea ryhmään kuulumisen riemua.

Päiväkodissämme kehitämme leikkipedagogiikkaa, jossa keskeisenä ajatuksena on tasavertainen vuorovaikutus ja kuulluksi tuleminen. Leikin avulla luomme yhteenkuuluvuutta ja vastavuoroisuutta. Käytämme leikeissä kuvatauluja puhutun kielen tukena, mahdollistaen kaikkien osallistumisen kielitasosta riippumatta. Oppimisympäristöt rakennetaan niin, että se innostaa leikkimään. Lapset ovat osallisina leikkiympäristön kehittämisessä ja ylläpitämisessä.

Lasten toiveita

Meillä sensitiivinen ja läsnä oleva aikuinen havainnoi ja dokumentoi lasta säännöllisesti. Lapsen vahvuudet ja mielenkiinnonkohteet nousevat esille havaintojen, lasten haastattelujen, dokumentoinnin ja yhdessä lapsen huoltajien kanssa laaditun lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tai esiopetuksen oppimissuunnitelman kautta.

Arjen vuorovaikutuksessa lasta kuullaan ja hänen toivensa otetaan huomioon jokapäiväisessä toiminnassa. Aikuinen poimii lasten leikeistä ja jutusteluhetkistä lapsille tärkeitä asiat ja ottaa ne huomioon toiminnan suunnittelussa. Lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun esimerkiksi lasten palavereiden kautta. Käytämme esimerkiksi kuvallista tukea ja lapsen kuulemisen peliä apuna keskustelussa lapsen kanssa. Lasten toiveet kirjataan ryhmissä myös vanhempien näkyville.

Huoltajien odotuksia varhaiskasvatukselle

Haluamme antaa kaikille huoltajille kokemuksen aidosta osallisuudesta liittyen oman lapsensa varhaiskasvatukseen, sen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Tähän pyrimme avoimella ja lämpimällä vuorovaikutuksella arkisissa kohtaamisissa joka päivä, muiden keskustelujen lisäksi.

Jokapäiväisten kohtaamisten lisäksi kuulostelemme huoltajien ajatuksia säännöllisillä aamukahveilla ja perheilloissa, sekä muissa yhteisissä tapahtumissa. Näissä huoltajat pääsevät keskustelemaan myös toistensa kanssa ja tuomaan yhteistäkin viestiä toimintaamme liittyen. Otamme mielellämme vastaan kaikki palautteet ja arvioinnit.

Arviointi

Arviointi tukee toimintamme kehittämistä ja edistää varhaiskasvatuksen laatua päiväkodissamme. Arvioimme toimintaamme säännöllisesti ryhmissä ja koko päiväkodin tasolla. Arvioinnissa käytämme Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaa ja ryhmäkohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia sekä erilaisia arviointia tukevia lomakkeita. Päiväkodissamme pidetään viikoittain palaveriteita, joissa arvioimme ja kehitämme toimintaamme lasten parhaaksi.

Yksilötason arviointi tapahtuu lapsen varhaiskasvatus- ja esiopetuksen oppimissuunnitelman toteutumisen arvioinnin kautta, yhdessä lapsen, huoltajien ja varhaiskasvatuksen opettajan kanssa. Lapsi arvioi oppimistaan ja ryhmän toimintaa ikätasonsa mukaisesti; käytämme lasten kanssa arvioinnin apuna mm. hymynaamoja ja kuvatukeya. Arjessa poimimme lasten mielipiteitä ja arvioita toiminnasta jokapäiväisen toiminnan ja jutteluhetkien pohjalta.

